

**Виходить у Львові**  
щодня (крім неділей і  
крім кат. свят) о 5-ї  
годинах по полудні

**РЕДАКЦІЯ І**  
Адміністрація: уряд  
Чарквського ч. 12.

**ПИСЬМА** приймають ся  
лиш з франковані.

**РУКОПИСИ**  
звергають ся лиш на  
окреме жаданє і за зго-  
дою оплати поштової.

**РЕКЛЯМАЦІЇ**  
незапечатані відні від  
оплати поштової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

**Передплата у Львові**  
в агенції дневників па-  
саж Гавемана ч. 9 і  
в ц. к. Старостах на  
провінції:  
на цілий рік К 4.80  
на пів року „ 2.40  
на чверть року „ 1.20  
місячно . . . „ —.40  
Поодинокє число 2 с  
З поштовою пере-  
силкою:  
на цілий рік К 10.80  
на пів року „ 5.40  
на чверть року „ 2.70  
місячно . . . „ —.90  
Поодинокє число 6 с.

Додаток до „Газети Львівської“.

## Вісти політичні.

*Справа скликання парламенту а чеський сойм. —  
Положенє на Угорщині.*

Нема вже здаєсь сумніву, що палата по-  
слів буде скликана в другій половині сего мі-  
сяця. З Відня доносять, що завтра в неділю  
має бути оголошенє офіційальне скликанє Ради  
державної на день 20 с. м. Як зачувати, бар.  
Бінерт має відкликнути ся до палати звиваю-  
чи єї, щоб взяла ся до спокійної праці. Чи  
однак до того прийде, о тім можна сумнівати  
ся. Загальні вигляди що до роботащости пар-  
ламенту суть дуже песимістичні. Перші Чехи  
не схотять тихо сидіти і будуть певно робити  
обструкцію зі взгляду на то, що Німці не хо-  
тіли безвглядно відступити від обструкції в  
чеськім соймі, котрий по всій імовірности буде  
тепер відрочений. В справі сій доносять з  
Праги:

Німецький міністер-земляк др. Штайнер  
виїхав оногди до Відня, щоб зложити прези-  
дентови міністрів бар. Бінертови звіт о своїх  
конференціях з проводирями німецьких партій  
в Празі. О висліді тих конференцій повідом-  
лено також: намістника і маршалка крайного.  
Доси рада міністрів не наміряє розпочинати

нові переговори і здогадують ся, що прави-  
тельство переконанє о тім, що нові переговори  
не доведуть до порозуміння а внаслідок того  
чеський сойм вже нимні, в суботу, буде відро-  
чений.

Так само або й ще більше невідрадне єсть  
положенє на Угорщині, де т. зв. независимці,  
партия Кошута загнали ся ві своїми жаданями  
супротив правительства і корони так, що як  
то кажуть „ні в кут, ні в двері“. Добре об-  
знакомлений з політичними відносинами на  
Угорщині політик, так висказує ся про тепе-  
рішну кризу в часописи „Magyar Orszag“: Ко-  
роль не бажає удержання коаліції, котра не  
додержала умови з 1906 р., заключеної з коро-  
ною. Але мимо того положенє єсть вельми  
трудне. Независимці могли би дійти до керми,  
коли би зрели ся своїм кардинальним дома-  
гань: самостійного банку і народогосподарської  
независимости, однак они при тім стоять упер-  
то. Треба отже числити ся з можливістю  
переходового кабінету, котрий буде кермувати  
державою, поки независимці не погодять ся  
з Короною. Король заявив вправді, що не думає  
про неконституційну управу, але треба на се  
приготовити ся, що появиться ся на якийсь час  
правительство, котре не буде мати підпори  
в палаті послів. Се правительство буде нама-

гати ся, перевести зєдненє сторонництв на  
основі угоди з 1867 р.

З деяких проявів можна здогадувати ся,  
що як Короні самій так і єї дорадникам з Пе-  
редлитавщини розходять ся тепер найбільше  
о то, щоб зломити опір Кошута і єго партії.  
Кошут будучи у Відни, предкладав, кажуть,  
Короні, що полагодив би кризу, але під усло-  
вом, що єму позволено би утворити кабінет  
з самих членів своєї партії. Корона на то не  
згодедла ся і Кошут вернув з вічим. Тепер  
же, як зачувати, лагодить ся на Угорщині  
якась акція против Кошута. Наперед висуває  
ся дотеперішний президент палати послів Юшт.  
Ві втoreк по засіданю палати послів відбула  
ся нарада прехильників Юшта, про котру Pe-  
ster Lloyd між иншим звіщає, що на тій нараді  
ухвалено дальше скликувати віча в справі до-  
маганя самостійного банку. Деякі послы висло-  
вили там погляд, що Корона бажає відрочити  
залагодженє кризи до кінця року, щоб тепе-  
рішний кабінет, котрий подав ся до димісії,  
але єї не одержав, вступив в становище ex lex,  
а тим способом було би улекшенє іменованє  
переходового міністерства. Численні послы ви-  
словили на тій нараді погляд, що на Кошута  
не можна вже покладати надій, та що й ви-  
борці по краю з кожним днем відвертають ся  
від независимців. Інші послы домагали ся,

47)

## Образки

### з подорожи по Америці.

*Після Т. Келінга, дра Лямпрехта, Урбама і др.  
зладив К. Вербенко.*

(Дальше).

14.

Єльстон-парк, єго положенє і єго істория. —  
На порозі країни чудес. — Перший ґейзір. —  
Найважнійші ґейзіри. — Загадочність ґей-  
зірів. — На ділі вод. — Озеро Єльстон. —  
Великий єльстонський каньон. — Ревуча  
гора. — Мамот Гот Спрінґс. — Заслона  
спадає. — Поворот в свояси.

Бувало малим любив я слухати казки,  
а тоді переносив ся в своїй уяві в зачарований  
світ, в світ повен чудес. Тепер же знаю, що  
єсть і кусник землі, де так в дійстности збе-  
рігає ся зачарований світ, якого красшого і  
дивнійшого не годна придумати ніяка казка.  
Той кусник землі лежить в самим серци Ска-  
листих гір і називає ся від ріки, яка тягне ся  
вдовж него сніжною смугою, парком Єльстон  
(Yellowston-Park).

Одного довгого дня, коли я через безко-  
нечну пустиню вертав з гір Каскадів навад

в Скалисті гори, мав я досить часу при помочи  
книжок і мап познакомити ся теоретично з сею  
последньою цілюю моєї америкацької подорожі.  
Я видів, що она дежить в кайдишій і найса-  
мотнійшій часті гір, може на найвишій і на  
найнепрístupнійшій з тих високорівень на  
Скалистих горах, які тут називають „царками“,  
хоч се слово викликає вовсім нише понити.  
Сусідні Індіани назвали сю високорівню „кри-  
шею сьвіта“ і она лежить через девять місяців  
в році засніпана снігом, так, що туристи можуть  
заходити сюди лиш підчас короткого літа від  
половини червня до половини вересня.

І справді мов ба з якої крещі спливають  
тут ріки на боки: Мадісон і Єльстон пливають  
до Міссурі, а з нею до Атлантицького океана,  
а Снек (Snake) до Колубії та до Тихого оке-  
ана. Високі гори відділяють єї мов вали від  
цілого сьвіта: на споді, звідки грозять най-  
більше своїм напором білі, захланині на землю,  
тягне ся каблуком головне пасмо Скалистих  
гір і творить довкола високорівні охоронний  
вал високий на 3.700 метрів, званий Абсерока-  
Рендґе (Absaroka Range), а від заходу тягне ся  
майже так само високий каблук, котрий в своїй  
північній часті називає ся Галлітін Рендґе, а  
в полудневій Тетон-Рендґе.

Там, де оба тоті каблуки сходять ся на  
півночі, вробила собі отвір ріка Єльстон, а на  
полудни знов ріка Снек, підчас коли межі  
обома частями західного каблука сполучають  
ся з собою ріки Файрголь (Firehole) і Гіббон  
і яко ріка Мадісон спливають з вижиши. Охо-  
рона, якої уділяють оба тоті гірські вали, єсть

так успішна, що доси ще нема від сходу ніякої  
дороги до парку, навіть державної, так, що  
цікаві подорожі можуть заходити сюди лиш  
тими отворами від півночі і заходу, які тут  
поробили ріки. Впрочім крім рік знаходять ся  
тут ще й озера, з котрих найбільше, озеро  
Єльстон, положенє у висоті 2350 метрів, нале-  
жить до найвише положених озер на землі  
і займає 363 квад. кілоом. простору, отже єсть  
так велике як озеро Гарда.

Отже коли єї сторони так заслонені від  
цілого сьвіта гірськими валами, то й не дивота,  
що їх з цілого простору Сполучених Держав  
аж найпівнійше відерито. З початком мнун-  
шого століття два америкацькі подорожі, Льюїс  
і Кларк зайшли були аж в ті сторони, де ріка  
Єльстон впадає до Міссурі, і дали знати про  
ту ріку і єї назву. А назву тій ріці надали  
францускі трапери (мисливці) з тих сторін,  
котрі називали єї Рошжон (жовта скала) і оче-  
видно сю назву перейняли від Індіани та пе-  
реклали єї на свою мову. Видко з того, що Ін-  
діани знали горішню часть тої ріки з єї ру-  
слом в жовтій каміню, отже й знали самітну  
високорівню. Але там они не проживали і про  
єї чудеса не знали нічого, бо коли півнійше  
парк той відерито, то в єго долинах знайдено  
лиш найслабше і в найбільшій погорді живуче  
індіанське племє Шпітнів.

Перший з білих, що зайшов був на ту  
високорівню і пізнав єї докладнійше, був якийсь  
Джон Кольтер з міста Ст. Льюїс, котрий хо-  
див в ті сторони на бобрі. Вибравшись в 1807  
р. на лови, перейшов він був через Скалисті



Никола Денис з Мадошина, обжаловані о то, що побили на смерть паробка Михайла Піха. Справа представляє ся як слідує:

В неділю дня 13 червня с. р. забавляли ся паробки в Мадошині до пізної ночі, а коли вже в обох коршмах не хотіли їх держати, волочили ся зпід одної коршми до другої, викрикуючи та попиваючи горівку, яку їм коршмарі продавали крізь вікна своїх помешкань. Около півночі прийшло до суперечки між паробчакми Михайлом Піхом а Михайлом Ступницьким. Піх вдарив Ступницького в лице, а той хотів зімстити ся за ту зневагу і взяв собі до помочи Дениса. Уаброіашиє в коли, які вирвали з пласта, напали на Піха, котрий вертав вже до дому і як умовили ся, Денис звернув насамперед увагу Піха на себе, а тоді Ступницький вдарив Піха з цілої сили по голові, так, що той повалив ся зараз на землю. Коли свідки тої події привели Піха до пам'яті, він пішов в сторону загорода Івана Буттера, де яго на другий день знайдено меживого в стодолі. Обдукція тіла показала, що Піх помер внаслідок пукнення лобини і внутрішнього проливу крові на мозок. За то потягнуто обох до одвічальности. Оба оправдують ся тим, що они підчас бійки були п'яні. Розправу не де рад. Лзбенштайн, обжаловує заступник прокуратора Рожанковський, а боронить Ступницького др. Зарицький, Дениса др. Левін.

## Всячина

для науки і забави.

— Податки в давних часах. Нарікаємо живі на податки а при тім і згадуємо на давні ліпші часи. Правда, що загально взявши не було в давних часах таких податків як тепер, а коли й були тягаром, то бодай не для всіх так загально як нині. Але й в давних часах могли податки не одному так добре донечи. Просьмо лиш послухати:

В 1691 р. наложило було королівське правительство у Франції податок на капелюхи. Мало що цілий французский промисл капелюшничий не засвітив ся, бо ніхто не хотів капелюхів купувати. Можна було, що правда носити перуку на голові, але і ті оподатковано в 1708 р. також. Але податок від весіля і хрестин був хіба вже найбільшою мудростію, яку уряд податковий, чи по правді управа фінансів держави могла здобути ся. Того податку не хотів ніхто платити; люди хрестили самі свої діти а побирали ся лиш на основі спільної згоди. Коли же ще з тої причини вибухли в Лянґдок і Перігор розрухи, то податок сей скасовано.

Французский король Людовик XV. пробовав подішити фінанси держави податком старих кавалерів і старих дівць. Фінансист Сільвет зажадав, щоби старі молодці і старі дівці платили цотрійке поголовне. Крім того хотів він ще завести податок від слуги у висоті 12 до 15 таларів. Чим хто більше держав би слуг, мав би тим більший платити податок. Однак сей податок викликав таке обурення, що яго небажком знесено. Справдешну ворохобню викликало в 1715 р. наложене податку на пудер (порошок взглядно муку), котрим посипувано волоса. Далше був час, коли податок накладано також на мило.

Надзвичайну данину плачено в 1552 р. від веж церковних, в 1582 р. від простирал, в 1652 від брам, в котрі можна було вогам заїжджати, в 1680 від паперу, в 1705 від публичних воїв а в 1772 від книжок, які не були друковані у Франції. Вольтер тоді сказав: Боять ся, щоби не вивожено збіжжя а не привожено нових гадок. Податок на карти до при введено перший раз в 1581 р. в 1761 р. скасовано яго, в 1701 р. знов введено, в 1719 ще раз скасовано а в 1745 введено на ново. Податок доховодий введено перший раз в 1147 р. по другім хрестоноснім поході. Тоді музеїв кождий горожанин давати 5 процент від свого доходу.

В Сполучених Державах в часі домашної війни наложили були податок навіть на пера

і олівці. Шведский король Кароль XII. по битві під Полтавою завів був податок від всякої одежі, до котрої уживано шовку, від поволочуваних шпад і від коминів, а цар Петро російский завів був славний податок від борід; хто яго не заплатив при вході до міста, тому остригано бороду.

## Ціна збіжжя у Львові.

дня 8 жовтня:

Ціна в короках за 50 кіло у Львові.	
Пшениця	13.— до 13:20
Жито	9:20 до 9:40
Овес	7:30 до 7:50
Ячмінь пашиний	7:30 до 7:50
Ячмінь броварний	7:50 до 8:50
Ріпак	— до —
Льнянка.	— до —
Горох до вареня	— до —
Віка	— до —
Бобик	— до —
Гречка	— до —
Кукурудза нова	— до —
Хміль за 56 кіло	— до —
Конюшина червона	— до —
Конюшина біла	— до —
Конюшина шведська	— до —
Тимотея	— до —

## Телеграми.

Відень 9 жовтня. Перед трибуналом адміністративним відбула ся розправа в наслідок жалоби проф. Вармунда против зарядженя міністерства просвіти, котре заступувало яго вправи семінарійні в літнім містоці в Інсбруку.

Константинополь 9 жовтня. „Sabatt“ обговорюючи аїзд гр. Ізвольского з Ріфаат-пашою в Ливадії, підносить, що давня політика російська на Балкані потерпіла поражку. Клич протекторату російского над християнами став ся безпредметовим. Нині треба сподівати, що аїзд тих двох мужів державних уложить будучі відносини межі Росією а Туреччиною.

Загреб 9 жовтня. Землетрясеня минувшої ночі було так сильне, що дзвони церковні самі від себе зачали дзвонити.

Житомир 9 жовтня. З листи поміщиків, управлених до вибору посла до ради державної, вичеркнено 56 Поляків. Мимо того вибір дотеперішного посла гр. Одіяра запевнений.

Москва 9 жовтня. Гучков, проводир октябристів заявив на передвиборчих зборах до думи, що кандидат кадетів в Петербурзі Кутлер побідив голосами Поляків і Жидів, а ліпше потерпіти поражку як побідити при помочи польських і жидівських голосів.

Загреб 9 жовтня. Вчора о 10 год. 55 м. перед полуднем було тут сильне землетрясеня. Кілька коминів завалило ся. Впрочім швід не було. З нижших місцевостей Хорватії і Славонії доносять також о землетрясеню.

## Надіслано.

Тисяч порад для всіх містять в собі часоп. „Добрі Ради“ ще можна долучити 16 річи. по 1-50 кор. а всі разом за 10 кор., Ів. Даниленч, Стрілецький Кут (Буковина).

## Рух поїздів залізничих

обовязумчий з днем 1 мая 1909 р. після часу середно-європейского.

**Замітка.** Поїзди позніші означені грубим друком. Нічні години від 6:00 вечером до 5:59 рано суть означені підчеркненом числом мінутовим.

### Приходять до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 230, 550, 7:25, 855, 9:50, 1:10\*, 1:30, 5:45, 8:40, 950.  
\*) З Таркова.  
З Підволочиск: 7:20, 12:00, 215, 5:40, 1030.  
З Черновець: 1220, 545\*, 8:05, 10:20\*, 205, 5:58, 8:40, 930.  
\*) Із Станіславова. \*) З Коломиї  
Зі Стрия: 7:29, 11:45, 4:25, 1100.  
З Самбора: 8, 9:57, 2, 900.  
З Сокала: 7:10, 12:40, 4:50.  
З Яворова: 8:05, 5.  
З Вовкова: 1:25, 9:55.

### На „Підзамча“:

З Підволочиск: 7:01, 11:40, 2, 5:15, 1012.  
З Вовкова: 8:07\*, 1:19, 3:26\*, 939.  
\*) З Винник.

### На дворець „Львів-Личаків“:

З Вовкова: 7:27\*, 1:01, 3:07\*, 821.  
\*) З Винник.

### Поїзди льокальні.

З Брухович: що дня: від 1/8 до 30/8 8:15, 820, 1/8 до 30/8 3:27, 955, 1/7 до 30/8 5:30.  
в неділі і р. к. свята: від 1/8 до 31/8 3:27, 935.

З Янова: що дня: від 1/8 до 30/8 1:15, 925, в неділі і р. к. свята: від 2/8 до 31/8 10:10.

Зі Ширця: в неділі і р. к. свята від 30/8 до 12/9 1015.

З Любіня: в неділі і р. к. свята від 16/5 до 12/9 1145.

З Винник що дня 3:44.

### Відходять зі Львова

в головного двірця:

До Кракова: 1245, 250, 825, 8:40, 245, 3:30\*, 612, 7, 7:35, 11:15.  
\*) до Рижова.

До Підволочиск: 6:20, 10:40, 2:16, 800, 1110.  
До Черновець: 250, 6:10, 9:10, 9:35, 2:23, 2:50\*, 600\*, 10:38.

\*) до Станіславова. \*) до Коломиї

До Стрия: 7:30, 1:45, 655, 11:25.

До Самбора: 6, 9:05, 3:40, 1045.

До Сокала: 6:14, 11:05, 7:10, 1135\*  
\*) до Рави руск. (лиш в неділі).

До Яворова: 8:20, 630.

До Вовкова: 6:45, 2:35.

### З „Підзамча“.

До Підволочиск: 6:35, 11, 2:31, 829, 1132.

До Вовкова: 544\*, 7:12, 1:30\*, 2:52.  
\*) лиш до Винник.

### З „Львів-Личаків“.

До Вовкова: 6:03\*, 7:22, 1:49\*, 3:14.  
\*) лиш до Винник.

### Поїзди льокальні.

До Брухович: що дня: від 1/5 до 30/9 7:21, 3:45, 1/6 до 30/9 2:30, 834, 1/7 до 31/8 5:50.  
в неділі і р. к. свята від 1/5 до 31/5 2:30, 834.

від 1/6 до 30/9 12:41.

від 1/7 до 31/8 9.—

До Янова: що дня від 1/5 до 30/9 10:10, 3:27.

в неділі і р. к. свята від 2/5 до 12/9 1:35.

До Ширця: в неділі і р. к. свята від 3/05 до 12/9 10:35

До Любіня: в неділі і р. к. свята від 16/5 до 12/9 2:15.

До Винник що дня 530.

За редакцію відповідає: Адам Креховецкий.

Ц. к. уприв, га  лицкий акційний

# БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

## у Львові.

Філії: в Кракові, Чернівцях, Тернополи. — Експозитури: в Станиславові, Підволочисках, Новоселици.

### КОНТОРА ВИМІНИ

купує і продає всякі вартісні папери і монети по найдокладнійшій днівній курсі, не числячи ніякої провізії.

#### Біржові замовлення

виконує ся під найкращими умовами і  
уділяє ся всяких інформацій що-до певної і  
користної

локації капіталів.

#### ВСЯКІ КУПОНИ

і вильосовані цінні папери виплачує  
ся без потручення провізії і коштів.

#### БЕЗПЛАТНЕ ПЕРЕГЛЯДАНЄ

чисел льосів і інших паперів підлягаю-  
чих льосованню.

#### ОБЕЗПЕЧЕНЄ

#### ЛЬОСІВ

перед стратою з причини ви-  
льосованя.

#### Депозитовий відділ

приймає вкладки і виплачує  
задатки на біжучий рахунок,  
бере до перехованя цінні па-  
пери і уділяє на них за-  
датки.

Надто заведено на взір заграничних інституцій так звані

### Сховкові депозити

(Safe Deposits).

За доплатою 50 до 70 К річно депозитар одержує в сталевій панцирній касі сховок до виключного  
ужитку і під власним ключем, де безпечно а дискретно може переховати своє майно або важні документи.  
В тім напрямі починає банк гіпотечний як найдальше ідучі зарядження.

Принеси дотично сего рода депозитів можна одержати безплатно в депозитовім відділі.